

кату избира народа за царь голѣмья му сынъ Самуила, зашто то той е былъ отличенъ юнакъ¹⁾.

Самуилъ побѣди на сѣкадѣ Гърцы тѣ, разпрострьни Българско то царство юште повѣчь отъ Симеона. Той приноси царскыи Прѣстоль въ Прѣспѣж, близъ Охридѣж, зѣ тытуль *Славянскыи царь*, подложивъ други тѣ малкы славенскы племена, въ Старопланинскый полуостровъ, подъ еднѣж власть. Той издърѣава четиридесять годишны быткы съ Гърцы тѣ, ведно съ братья та си, нѣ най-послѣ истыштенъ отъ силы тѣ, умира притърпѣвъ голѣмы пагубы. Братья та му го наслѣдихъ единъ подиръ други и слѣдвахъ биткы тѣ съ Византийцы тѣ, нѣ нѣ вѣкы съ успѣхъ и ползѣж Българий. Подиръ смъртѣж на най-малкыи братъ Самуиловъ, по-голѣма та часть Българий подпада подъ Византийскаѣж власть. Българи тѣ оставѣтъ безъ царя, нѣ нѣколко си храбри войводи дърѣжтъ Българскаѣж свободѣж по непристѣпни тѣ Старопланинскы мѣста и по-нѣкой си ягкы мѣста въ Македонийѣж. Това трайва до появление то Великаго Асѣня, правнука Шишманъ войводовъ отъ най-малкаго му сына. Подиръ разорение то на династиѣж тѣж на чьтирма та братья, царица та най-малкаго брата успѣва та прибѣгва въ планинѣж тѣж при незавысимы тѣ войводы, отвѣдша съ себѣ и трыма та си сынове, Асѣня, Петра и Ювана. Тѣа бѣше успѣла да отнесе съ себѣ си и едно голѣмо количество отъ остало то царско и народно съкровиште. Колко врѣмя ся стоѣли тии въ Планинѣж тѣж не е познато точно, нѣ види

¹⁾ Руски тѣ историци сѣж увели имя то Сурсувуль за баштѣж Самуиловъ. Нѣ наши тѣ народни памятници казвѣтъ Шишманъ войвода. Може бы и отъ византийцы тѣ писатели да спомянува нѣкои си подобно нѣшто. Нѣ тии сичкы тѣ нѣшта кои то отивахъ противъ тѣхнѣ тѣ политикѣж, записали сѣж ты съ порѣгательства и прикрывено. Войвода та кой то снѣ отъ Прѣстола Търновскыи царь Костадина Теша, кой то не бѣше по добръ отъ Петра, тии го направихъ овчяръ, бърдокваръ и проч!.....

ся да ся пѣтували и въ Влашко и да ся сѣж нѣкакъ си примирили съ Византийцы тѣ кату непознати.

Асѣнь и Петаръ штомъ достигнѣхъ въ зрѣлѣж възрасть, кату придадохъ управление то на имоты тѣ си по-малкому си брату Ювану тии почнѣхъ да дѣйствуваѣтъ между народу за възстание противъ Византийскаѣж власть и за изгнание то на Гърцы тѣ отъ Българийѣж, кату ся прѣдварительно споразумѣхъ добръ съ Власы тѣ. Срѣдства та за такова едно прѣдприѣтие не имъ ускѣдѣвахъ, тии имахъ доволно, какъ выше казамхе; трѣбаше само да склонѣтъ народа, а най-паче Старопланинскы тѣ жители.

Това възстание започва въ 118.. въ Търново и съвременно въ Старѣж планинѣж подъ прѣдводитѣлство то Асѣня. Съ първо то възстание и сполукѣ тѣж, народа прогласѣва Асѣня за царь и възобновиава Българскаѣж Патриаршиѣж въ Търново. Кръвопролитни тѣ биткы съ Византийцы тѣ траѣтъ десять години се съ пагубѣж и разорение на Византийскаѣж империйѣж. Асѣнь разшыри Българскы тѣ границы до Драча и привзѣ и Атонскаѣж горѣж съ сичкы тѣ й Мънастиры. Той дади едно твърдѣ обшырно развытие на Българскѣж тѣж книжевность и наряди твърдѣ добро устройство въ царство то.

Византийскаѣж империйѣж въ врѣмя то на Асѣновцы тѣ отслабна съвсѣмъ и ся разпада до толкова, штото едно само голо имя *империйѣж* носѣше! Отъ другѣ же стрѣнѣж кръстоносци тѣ бѣхъ нѣж почти сподѣлили, какъ то и самыя царствующыи градъ Византионъ, тии за дълго врѣмя бѣхъ освоили отъ дѣто Юванъ Асѣнь ты испѣди и възвърна великодушно Византийцѣмъ града имъ съ еднѣж часть отъ околшны тѣ му окрѣжыи, колко то да ся дърѣжи и да не падни съвсѣмъ Византийскаѣж империйѣж. Юванъ Асѣнь е сторилъ това само и само да не пропусти западны тѣ да ся вѣдворѣжтъ на Възстокъ, зашто то той виждаше въ тѣхъ едны